

D • N

23/7 1958

Hr Undén gör helt om

Den svenska utrikesledningen har på fyra dagar helt kastat om sitt ståndpunktstagande i fråga om FN och Libanonkrisen. Detta förhållande kommer säkerligen att bestridas på vissa håll, där man vill hävda konsekvensen och planmässigheten i den svenska utrikespolitiken, men en blick på aktstyckena i frågan ställer saken utom tvivel.

På torsdagen i förra veckan röstade FN:s säkerhetsråd om en amerikansk resolution som gick ut på att den internationella aktionen i Libanon, några veckor tidigare påbörjad genom ditsändande av observatörer, skulle utvidgas; härvid skulle noteras att de amerikanska styrkorna skulle stanna i Libanon "endast till dess FN självt kan ikläda sig det nödvändiga ansvaret för Libanons fortsatta oberoende...". Vid omröstningen om detta förslag nedlade Sverige sin röst. Den svenske delegaten framlade i stället ett förslag enligt vilket observatörernas verksamhet i Libanon tills vidare skulle inställas; för detta förslag röstade endast Sverige och Ryssland. Nu däremot röstar Sverige för ett japanskt resolutionsförslag, som i huvudsak går ut på detsamma som det tidigare amerikanska förslaget och vars innehåll alltså går stick i stäv mot det svenska förslaget från torsdagen. Enligt den japanska resolutionen skall nämligen generalsekreteraren vidta nödvändiga åtgärder för att utvidga FN:s aktion i Libanon i syfte att "säkra Libanons territoriella integritet och politiska oberoende så att Förenta staternas trupper kan dras tillbaka".

Det är en mycket glädjande omkastning som här skett, och den har mottagits med en blandning av tillfredsställelse och förvåning i de demokratiska stater som röstade för det amerikanska förslaget förra veckan. "Sveriges inställning utgör en välkommen kontrast till den resolution som Sverige lade fram förra veckan", heter det i ett meddelande från USA. Man fastslår också att Sveriges tidigare hållning var en besvikelse för den demokratiska opinionen, men att man nu förstår att någon ovänlig handling mot USA och demokratierna inte var avsedd. Det antas att hr Undén givit vika för "vänskapliga påtryckningar under veckohelgen" och att han nu begripit att observatörerna utan några olägenheter och faror kan stanna i Libanon.

Det anförande med vilket den svenske delegaten motiverade Sveriges nya position är belysande. Här upprepas de egenartade resonemang — om att det kunde bli svårt att skilja mellan FN:s observatörer och USA:s militärer osv — som framfördes i torsdags, men därefter söker man finna en övergång till ståndpunkten av i dag och i går genom framhållandet av att Sveriges tidigare hållning "på intet sätt innebar att rådet borde upphöra att ha sin uppmärksamhet riktad på läget i Libanon eller att fortsatta ansträngningar ej borde göras för att vinna enighet om lämpliga åtgärder i syfte att gagna freden och säkerheten i området" — alltså rena truismer. Därefter sägs helt enkelt att Sverige kan gå med på Japans förslag; för att ytterligare dölja reträtten presteras

vad man kallar en tolkning av förslaget, som i själva verket innebär en ren omskrivning av dess innehåll.

Vad beror omkastningen på? Den amerikanska hypotesen om vänskapliga råd och påtryckningar som gjort intryck på hr Undén är säkerligen riktig. Men det väsentliga är naturligtvis att utrikesministern så småningom insett vad saken gäller. Hr Undéns tankeverksamhet, till vars förtjänster hans mest servila anhängare inte torde räkna snabbheten, har på fyra dagar hunnit i fatt läget. Det har blivit tydligt även för hr Undén att Sverige inte rimligen kan motsätta sig en i FN:s regi bedriven verksamhet för trygghet av Libanons integritet och oberoende. Det ledsamma i affären är inte så mycket att Sverige för några dagar sedan intog en farlig och ohållbar position; kanske profiterar vi av omsvängningen genom att vi nu hälsas som den förlorade sonen. Det otrevliga är att man överallt måste få ett intryck av med hur ringa klokhet Sverige reagerar; en så påtaglig blamage är en sällsynthet.

För den svenska opinionen behöver utrikesministern säkerligen inte vara orolig. De som kritiserade honom i fredags blir glada över hans uppträdande nu. Den socialdemokratiska pressen kommer utan tvivel att följa hr Undén i svängarna. De tidningar som för fyra dagar sedan förklarade hans uppträdande självklart riktigt och som betraktade hans kritiker som intellektuella våldsvarkare kommer nu att säga att hans nya uppträdande är självklart riktigt och egentligen på något sätt — här får skribenterna anstränga sin fantasi — innebär ett fullföljande av samma syften som för en vecka sedan.

Ryssland har varit mera konsekvent — som redskap för en ond vilja. Genom ett nytt veto, som torde vara omkring det hundra i ordningen, fällde den ryske delegaten i går det japanska förslaget. Detta innebär att Ryssland inte i någon form önskar skapa en garanti för Libanons och Jordaniens trygghet. Man vill att dessa länder skall vara försvarslösa, öppna för infiltration och angrepp från den med Ryssland förbundna nasserismen. Det ryska talet om vilja till lugn och avspänning i Mellanöstern ställs därmed i bjärt belysning. Det propagandanummer som Chrustjevs förslag om toppmöte i lördags innebar borde falla i smulor inför vad Ryssland nu gjort i FN:s säkerhetsråd